

TELEGRAFUL ROMÂN

Nr. 96. ANUL XIV.

Sabiiu, in 4/16 Decembre 1866.

În provinciile din Monarchia pe unu anu
8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri strainé pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu cu literé
mici, pentru a don'a ora cu 5 1/2 cr. si
pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Telegrafulu ese de doue ori pe septem-
brina: joi'a si Duminec'a. — Prentepre-
ratiunea se face in Sabiiu la espeditura
foiei pe afara la c. r. poste, cu bani
gata prin scrisori francate, adresate
catra espeditura. Pretiulu prenumerati-
nei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a.
car' pe o jumate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte partii de Transilvaniei si pen-

23

Odata pentru totdeun'a.

Sabiiu 2 Decembre.

Asia si intituleza dlu Baritu unu articulu cu care se presenta inaintea publicului spre a se justificá de cele aduse in „Telegrafulu Románu“ atingátore si de densulu in nrii din urma. Cá sa i póta vedé si publiculu nostru „originalitatea“ ideiloru sele sa facem sa premérge mai întâiu cele ce au scrisu densulu in acelu memorabilu articulu, cáci a scrisu unu publicistu, carele nu scrie de eri de a laltáieri in diuarie, dara de ani 31. Eata dara ce scrie:

„Argatii clicei „Telegrafulu Rom.“ Turtescu, Olténu, Dreptureanu, „Nisce“ din Brasiovu etc. etc. credinciosi datinei lor de a întorce mantau'a dupa ventu, implinescu strinsu porunc'a de di asteptata dela Pest'a cu mare sete de patru luni incóce, in sa poltroni fricosi precum suntu ei din natur'a lor, nu cutéza a esi pe fatia, ci scriu numai la pasquile, comitu asasinatu moralicescu, totulu sub firm'a unui nenorocitu de redactoru, carele nu scie ce se intempla cu elu. Aceloru pasquillanti le este frica, cumca déca cum-va uniunea se va face preste voi'a romániloru, voru remané si ei compromisi in ochii ministeriului ungurescu si voru scapatá din posturi, ranguri, cavaleriij, subventiuni, donatiuni; de aceea ei credu, ca omorindu pre Baritiu si stergandu din viét'a lui 31 ani, cum si pre Dr. I. Ratiu si pre toti amicii acestor'a de opiniiuni, voru face o jertfa placuta fiitorului ministeriu. Poltronii sa nu se téma de asia ce-va, ci sa fia prea siguri, cá si de omuleti cá ei va fi trebuintia ici colea si in viitoriu.

„Ci bine facu ei, ca-si pregatescu cáile de tempuriu, cauta gratia si se pre'ngrijescu cá sa nu remana peritori de tome; acestu scopu in sa l'aru puté ajunge fára a se injosi din nou la spurcatele role de pasquillanti, denuncianti, asasini de caractere cá pre tempulu dietei din 1863/4; in sa n'ai ce sa le faci, ca pre lánge ce suntu crescuti de asia, mai suntu si fricosi, apoi le lipsece si spiritulu, suntu si multu mai lenesi, decátu cá sa-si fia luatú vre-odata ostené'a de a studiá bine o singura cestiune de interesu publicu. De aici vine, ca si organulu lor de publicitate mai de cincii ani incóce este lipsitu de ori ce originalitate, de ori ce idea, positiva. Ce ti-arú mai pasá de nume, candu astadi tóte foile politice afara de ale Franciei scriu mai totu fára nici o subscriptiune; idei sa fia incalditóre, nutritóre, desceptátore; acei ómenii in sa n'au nici nume, nici idei care aru avé sergeantii muscalesci, cari sciu numai „na le va! na pr'a va!“

„Unii imputa „ómeniloru Gazetei“, ca pentru ce nu respundu la pasquilele cáte esu in „Tel.“? Ratacita parere! Ve place scandalulu? Care barbatu de caractere se va luá la cérta cu asemenii slugari? Care omu de omenia i-si va face tréba cu denunciántii? Cine va vorbi unu cuventu seriosu cu fetie mascate? Au nu vedeti voi, ca ei nu potú suferi lumin'a dílei? Cine suntu ei?

Si pentru ce sa pismuiesca cine-va bucuri'a unoru ómenii, cari in tóta viét'a lor nu cutéza a vorbi decátu numai la comanda? Fia-ve mila de acei sclavi nascuti si lasati cá sa-si faca si ei odata placerea, pentruca aceea si asia nu multu va tine; iara „ómenii Gazetei“ sa tréca mai bine la ordinea dílei si sa-si vadia de multimea cestiuniloru in sa nediscutate, prin urmare fórte reu întielese. Fia siguri „ómenii Gazetei“, ca tempulu lor iéra va reveni, pentruca dela Deák pána la Kossuth si pána la porunc'a acestui'a din 26 Apr. 1849 Nr. 6219 data cátra Dragosiu mai santu astadi multe; iara de nu voru mai fi multe, unu mijlocu totu le-a mai remasu: ecsilarea de buna voia fára titule, ranguri si donatiuni. — Atunci in sa si argatii clicei „Telegrafulu“ voru avé parte de sórtea ce si-o cantara sub miserabilulu pretestu de „minoritate ce aru impune moralicescu.“ G. B. A. R. I. T. I. U.

Bogatu lessiconu de cuvinte si seracu de idei a avutu acestu articulu si e paguba de tempu, candu cine-va in trei-dieci si unulu de ani de activitate de publicistu, n'au putut'ó aduce mai departe, decátu ca in fati'a unoru lucruri asia de mare insemnetate cum s'a petrecutu la noi in dílele din urma, sa nu póta sta cu altu ce-va inainte decátu cu: argati, clica, mantua dupa ventu, porunca, poltroni, fricosi, pasquile, asasinatu (?!!?) moralicescu, nenorocitu redactoru, pasquillanti s. a. s. a. totu de acestu felu. Unui omu tinertu, necajitu si cam neversatu in manier'a de a se

presentá unui publicu cetitoriu, tréca duca-se, iamú mai fi trecutu si cu vederea o asemenea procedura; dara candu vine unu barbatu cu unu trecutu de 31 ani pe terenulu publicitátei, cu asemenea lucruri, ne sta mintea in locu si ne vine a crede ca fói'a, care a primitu asemenea articulu, a vrutu sa-si r e s b u n e asupr'a dlui Baritiu si sa-i substitue asia ce-va fára de scirea densului. Norocirea séu mai bine nenorocirea nóstra e, ca dlu Baritiu au mai subscrisu asemenea lucruri, cari ne suntu o trista dovada, ca cu acestu articulu nu s'a fácutu nici unu „asasinu moralicescu“, din partea nimenui asupr'a densusului, ci insusi este, carele a radicatú mána violenté asupr'a-si, atunci candu avé sa se justifice.

Cine suntu pasquillanti? unde suntu pasquilele? Cine a comisu donchisiotiadele, cari erá sa ne pasquileze si compromita natiunea acum in momentele cele mai critice? cine a fácutu cá sa fia interpelate ordinariatele románe de cátra Inaltutulu presidiu guberniale de „perturbarea pácei si a ordinei publice?“ Va avé cineva cutezanti'a sale incarcé aceste „copilari“ in forma, dara de nisce urmári de mare grevitate, in spatele nóstre si a celoru dela Telegrafulu Románu?

In fati'a acestoru întrebári puse de mai nainte in acésta fói'a, alérge renumitulu publicistu, stimatu odata de toti románii austriaci, la denuntiárele cele mai injosítore si nedemne de unu barbatu, a denuntiá adeca inaintea publicului, pre acei ce la díet'a din Clusiu 1865 cu resignatiunea, carea dlui Baritiu in sa i-arú fi fácutu onóre ori si candu, an votatu in favórea natiunii, periclitandu-si posturile si prin urmare subsistinti'a lor: ca alérge dupa „posturi, ranguri, cavaleriij, subventiuni (!?) donatiuni!“ Iara dupa acésta denuntiáre tinde dlu Baritiu cu ambe mánilé dupa cunun'a de martiru, plangendu-se si de astadata, cum s'a mai plansu densulu si in fati'a streiniloru chiaru, ca románii, si in sa colegi dela díeta de ai densului, conspira asupr'a viétiei sele.

Dlu Baritiu se vede a avé mare necasu pe tota inteligenti'a romána. Pre preoti ii infunda cu biseric'a, pre ampioiati ii denuntia de slugari si si justifica asertulu cu incompatibilitatea in unu articulu deosebitu, cu care demustra aterizarea ampioiatiloru. Cine ne mai remane? Noi scimú bine in sa ca densulu la 1863/4 nu avea asia mare scrupulu de influintia regimului si numiá m. . . si pre cei ce strigau contr'a influintiei.

Am fi avutu multe dedísu in punctulu acest'a, decátu fiindu, ca avemú de a face cu ómenii, cari tóta arm'a le e in batjocurire, trecemú si nu mai amintimú de programele, cele multe si originale ale Dlui Baritiu, ci i spunemú ca nici cu incompatibilitatea sea, precum si cu alte, nu a fácutu serviciu natiunii si ca aceea cá si alte „originalitati“ póte ca se potrivece in tier'a romanésca si in alte state, nu in sa la noi in Transilvani'a, unde tráimú in impregiurári cu totulu diferite de cele ale altoru state. Densulu asia dara déca vrea de o parte sa faca uitate fatalele plenipotentie si de alta parte sa ne convinga cátu e de bogatu in idei originale, trebuiá, sa afe alte teme de desbatutu, dar nu cele din Gaz. din urma; ba amú fi si doritu, ca densulu carele de 31 de ani se încercapre câmpulu publicisticu, sa ne fia aretatu d. e. gresie-lele ce le-au comisu románii in a. 1865, in sa sa ne fia aretatu apoi ce avemú sa punemú in loculu acelorú fácuté din partea romániloru in acelasi tempu, spre salvarea natiunii. Ba si acum amú fi doritu sa ne arate retacirea nóstra in cuprinderea situatiunii si déca densulu vorbea cu ratiunamentu, cu argumente convingátore, ne luámú cu totii pelari'a inaintea densului si lu rugámú sa póftésca inainte, cá sa-i urmámú noi de buna voia — nu sa asteptámú sa ne „poruncésca.“

Tóte acéste nu s'a intemplatú, ci Dlu Baritiu mai face unu capu de opera, si prin o lovitura laterala vrea sa sparie pre scriitoriulu acestoru sire cu o amenintiare batjocoritória, séu déca va cine-va, cu o batjocura amenintiátore.

Scriitoriulu acestoru sire, care a stimatu pre Dlu Baritiu pána atunci pána candu s'a convinsu ca Dlu Baritiu se stiméza pre sine; scriitoriulu acestoru sire, care s'aru fi sfiitu de cáruntetiele dlui Baritiu, déca densulu nu aru fi vrutu sa hazardeze cu caus'a unui poporu întregu in modulu celu mai — tandalosú; scriitoriulu acestoru sire care pórtá péna de publicistu ábiá

Verso

de 14 luni de zile, și alu cărui propus firmu e a stă totdeun'a lângă caus'a națională și a nu o mestecă în alte afaceri de ori ce caracteru, ci a o urmări în toate impregiurările și după puterile sefe a contribui la așterea ei: — nu au așteptatu o asemenea bățocura dela unu barbatu, care a încăruntitu pre terenulu publicității; elu așteptă cu dreptu cuventu, unu ce de imitatu, unu ce, care și ne vrendu sa-i stôrca unu sinceru; „multiamimu de in-vatietura Dle Baritiu“!

Tôte aceste durere nu se afla pe hârthia, care pôrta numele dlui Baritiu și de aceea, pentrucă noi cesti tineri cari trebuie sa „cetimu, sa studiâmu și apoi sa scriemu“, rugâmu pre dlu Baritiu, că sa nu ne mai stârnesca din lucrările nôstre cu cataftiste de ale sefe, ci sa ne dea buna pace, deca nu pôte face altu ce-va mai bunu.

În fine scriitoriuța acestoru sire „odata pentru totdeun'a“, se așera încontr'a atacului ce i s'a făcutu de odinôra pretinsulu nestoru naționalu și că unulu carele tóta speranț'a se-a pune în Ddieu și în consciinț'a se-a, despretiuesce ori ce ameninț'are. din partea ori și cui; iara cătu pentru spaim'a ce ni se face eu perspectivele kossulhiane nu o credemu, pentru ca avemu cu multa mai multa încredere în viitoriu și patriotismulu poporulu nostru.

Red.

Resunetu dela Brasiovu.

27 Novembre 1866.

Ori cine a cetitu numai cu ce-va luare aminte „Gazet'a Tranniei“, a trebuitu sa vadia ca aceea de unu tempu încôce s'a naravitu a lovi, mai multu se-u mai puțin, directu se-u indirectu, persôn'a Metropolitulu greco-orientalu din Sabiiu, — cându veni acestu Metropolitu că Supremulu Inspectoru scolaru, sa presiéda la esamenela gimnasiali din Brasiovu, în var'a precuta, Gazetei nu-i cadîu bine, căci i se parî ca prin aceea s'a scurtatu dreptulu gubernului; — cându vorbescu ômeni de capi bisericesci, că și de capii națiunei, striga în gur'a mare „Gazeta“ ca ômenii sa-si aléga alti capi naționali, cari sa nu însufle frica de patrafire ori de anatema (vedi nr. Gazetei 91 și 92 a. c.) s. a. din care tôte ori cine pôte vedé mai încolo, ca Gazet'a crede ca aru fi tempulu celu mai bine venitu, a depopularisá pe acelu Metropolitu, și asiá atacandu-i aceea ce are mai scumpu acestu mare barbatu, adeca, onórea pentru care singuru traiesce viét'a cea atátu de scumpa credinciosiloru sei, — sa-si sature Gazet'a poff'a s'a de resbunare. —

De-si nu este scopulu nostru a veni întru așterea acelu barbatu mare, la care nici suntemu chiamati, nici imputeriti, dar vedîndu ca Gazet'a prin corespondințete sefe dlu Blasiu, Olustu, și Sabiiu voiesce a face pe publicu sa créda ca tóta lumea aru consimti cu ea, și ca cum n'aru mai fi nime care sa se ingretiosiedie de invectivele ei, — asiá dar pentru informarea on. publicu cetitoriu de jurnale ne-amu vedîutu indemnati, a luá și noi cuventulu cum amu dîsu mai susu, nu spre așterea cui-va, ci numai spre lamurirea opiniunei publice, voîndu prin acést'a a aretá Gazetei, ca națiunea româna, nu constá, numai din cele 2—3 sute prenumeranti, se-u din cei 5—6 corespondenti ai sei, ci înca și din alti ômeni cari an și ei parerile lor, cu totulu diferite de ale Gazetei, dar sa-i spunemu Gazetei mai încolo, ca de-si este brasiovéna, dar nu scie și nu cunósce de felu opiniunea publicu din Brasiovu, și cu atát'a mai puțin din Districtu, sa o facemu sa întieléga mai departe, ca lumea pe aici atát'a o urasce, încátu după-ce a scos'o afara din case, apoi și pe unde o întelnesce — o ocolesce — și prin tôte acestea sa o facemu sa se cunósca odata și ea pe sine, căci atunci aru încetá cu atâtea nimicuri, asupr'a unor'a și altor'a, eara mai alesu asupr'a celui mai demnu, mai mare și mai meritatu barbatu românu.

De s'aru cunósce Gazet'a pe sine aru trebuit sa cunósca și aceea, ca cine ataca pe Metropolitulu gr. or. ataca totu deodata și pre credinciosii sei, însa informédie-se bine Gazet'a ca legatur'a dintre Metropolitulu gr. or. din Sabiiu și credinciosii sei, este totu asiá de intima că și aceea dintre parinte și fii, va se dica, mai strinsa de cum aru puté-o rumpe Gazet'a cu tôte corespondințetele sefe, incredințiedie-se acea Gazeta, ca numai în zadaru striga pe tôte potecele ca ômenii sa-si aléga alti conducatori, lumeni, cari sa nu compromita caus'a, — căci deca Gazet'a se pface a nu scî, sciu alti cătu de bine, ca deca comitetulu se-u Conferinț'a din Blasiu nu-si însusi'a siesi dreptulu de a emite plenipotentie la români, și a cere ajutóre, fâra constatuirea și altei inteligentie române, va se dica, deca acea conferinț'a din Blasiu se tiné de conclusulu inteligentiei din Belgradu din Augustu a. c. se-u baremu de conclusele congreselor naționali din 1861 și 1863, atunci numumai dihoniele ivite nu se nascéu, dar înca și memorandumulu proiectatu și primitu de conferinț'a naționala din Belgradu, se ducea la loculu destinat și puté sa aiba și efectulu doritu, — dar deca acelu comitetu si-a datu siesi atare dreptu — și deca lumea vedîndu abaterea lui dela conclusele conferinței din Belgradu, vedîndu abaterea lui dela conclusele congreselor naționale din 1861 și 1863 și prin aceea vedîndu abaterea lui dela calea fratietății și a buneii întielegeri și cu alta inteliginț'a — n'a voitu sa-i dea ascultare și încredere, — și prin acea apoi totu acelu comitetu a

facutu fiasco — ôre Metropolitulu gr. or. din Sabiiu este de vina? Ôre acestu Metropolitu sa se caiésca cum dicea unu Dnu din frunțea acelu Comitetu cu „mea culpa“, se-u dóra însusi comitetulu pomenitu, carele prin procedur'a se-a acést'a unilateralu, singuru a datu prim'a causa și ansa frecârilor dintre Sabiiu și Blasiu? Responsulu este usioru pentru totu omulu cu minte sanetósă, — noi cei ce n'amu luat parte la acele frecări, credemu ca sa fia fostu acelu comitetu chiaru contrariu causei nôsei nôstre naționali — cea ce nu voimu sa dicemu — și înca nu puté sa strice mai tare întielegerea, armoni'a, și fratietatea cea atátu de dorita dintre români, decum a stricat'o.

Românii greco-orientali cunósce, și respectéza fratietatea, dar poftescu, ca și din partea altor'a sa se respecteze — de aceea a poftitu ei din totu sufletulu lor, că pentru tinerea acestei fratietăți în tôte adunările, conferințele și congresele nôstre naționali, — fiindca din nenorocire, suntemu despartiti în dôte confesiuni — sa presiéda ambii capi ai nostri bisericesci, totu asiá amu poftitu noi din totu sufletulu, că și la alegerea deputatiunilor obveninde, și la altele de acestea, sa se padiésca din partea tuturor aceeasi bunacuvinț'a, dar pecandu amu fi așteptatu acést'a și dela comitetulu din Blasiu, cu parere de reu vedîndu tocm'a contrariulu, vedîndu mai întâiu, ca conclusele acelu comitetu, nu se tramisera și inteliginției nôstre spre pertractare, cum a făcutu inteliginț'a nôstra din Sabiiu în primavér'a anulu 1861, cându iaresi într'o asemenea causa momentósă, a adusu din parte-si conclusu, carele apoi se a tramisu inteliginției din Blasiu, și carele numai după aprobarea și din partea acesteia s'a pusu în lucrare, — ba vedîndu mai departe ca pâna și persônele desemnate din partea aceluasi comitetu din Blasiu de deputati, suntu ambe unite, macarca și gr. orientalii au barbati harnici, deca s'aru cere togm'a și Doctori în drepturi, apoi comersanti și economi, cari cunósce dóra mai bine cá alții Vien'a, dar nu ni e scopulu nostru acést'a a enumerá scaderile pomenitulu comitetu, ci acél'a este a convinge pe Gazeta, ca nu Sabiiulu este causa nentielegeriloru întemplate, căci nu Sabiiulu au umblatu pe alături cu conclusele conferinței celei fratiesci din Belgradu, și asiá după-ce se va convinge Gazet'a, sa vada sa mai dascalésca pe ai sei, cari o asculta, și i se inchina, eara pe noi sa ne lase în pace, ca nu voimu a legá pretenție și nici a ne mai prinde vorba cu ea, și mai alesu i recomendâmu ca de acelu barbatu, carele mai alesu la românii ortodoxi prin staruintiele sefe cele multe și mari s'a făcutu nemuritoriu, sa nu se mai atinga, căci sa scie Gazet'a si totu ai ei, ca nu-lu voru puté depopularisá nici odinôra, ci în locu de acestea vadia Gazet'a se mai face și națiunei vre-unu serviciu bunu, ferîndu-se de a causá frecări și desbinări în sinulu națiunei. Siepte însi.

Protocolulu XXVII.

luatu în 22 Oct. (3 Nov.) anulu 1866, despre siedinț'a ordinara tinuta din partea Direcțiunei Asociațiunei naționale de Aradu, pentru cultur'a poporulu românu, sub presiédinț'a dlui directoru secundariu Sigismundu Popoviciu, fiindu de fatia dd. asessori direcțiionali: Mironu Romanu, Ioane Bercianu, Emanuilu Misiciu, Lazaru Ionescu, Florianu Varg'a și notariulu substituitu Ioane Goldisiu.

229. S'a precețitu și autenticatu protocolulu siedinței est-raordinarie tinute în 15/27 Sept. 1866.

230. D. Sigismundu Popoviciu directoru secundariu propune pre dlu Georgiu Ioanovicu proprietariu în comitatulu Carasiului, Lazaru Ionescu pre dlu Dimitrie Bonciu advocatu în Aradu, și Mironu Romanu pre Simeonu Bic'a Protopopulu Oradiei-mari de membri ai Asociațiunei.

D e t e r m i n a t u. Se primescu toti trei de membri ai Asociațiunei.

231. Cu privire la numerulu precedinte s'a cetitu dechiariunea dlui Georgiu Ioanovicu, în care odata pentru totdeun'a deobligandu-se Asociațiunei cu unu capitalu de 150 fl. v. a totu deodata pre anulu 1866 depune interesele după acestu capitalu umblatóre în suma de 7 fl. 50 cr. v. a.

D e t e r m i n a t u. Dechiariunea se predá notariatulu, iara interesele de 7 fl. 50 xr. perceptorulu interimalu D. Florianu Varg'a.

232. D. Mironu Romanu depune din partea noului membru Simeonu Bic'a 5. fl. ca competinț'a anuale pe 1866.

D e t e r m i n a t u. Se transpune la perceptoratu.

233. S'a cetitu epistol'a dlui notariu direcționalu Dionisiu Pascuti, în care din caus'a, ca depunendu censur'a advocatiale, cu scopu de a fungá cá advocatu si-a mutat locuinț'a la Buteni, — abdice de acestu postu notarialu.

D e t e r m i n a t u. Abdicerea se ia la cunoscinț'a, și D. Ioann Goldisiu, pre lângă enunțierea recunoscinței pentru activitatea ce a doveditu pâna acum'a cá notariu interimalu se denumesc de notariu alu direcțiunei, incredințandu-se deodata, ca pre siedinț'a următoare sa reporteze despre starea lucrurilor notariale manipulate prin Dlu Dionisiu Pascuti.

234. În întielesulu determinatiunei de sub nr. 228. aduse

in sedintia din 15/27 Sept., comisiunea spre acestu scopu denumita a aflatu localitate de cortelu interimalu pentru directiune in casa cetătienui Ilie Bot'a din grădin'a techeliana, carea până acum a fostu ocupata de institutul clericalu, — pre lângă arenda anuale de 200 fl. v. a. și cu dreptu de abdicere pre 3 luni înainte.

D e t e r m i n a t u. Se ia la cunoscintia și notariulu se incredintieza ca se compuna contractulu și in sedintia cea mai de aproape sa-lu produca spre abrobare. Deodata notariulu i se asemna cortelu in localitatea mentiuata.

235. Ioane Goldisiu nou denumitul notariu alu directiunei, cu reducere la determinatiunea de mai susu in semnu de multiamire pentru incredintiarea cu ducerea lucrurilor acestui postu onorificu, că terenu de activitate in cele ce privescu la inaintarea culturii poporului român, — abdice de salariulu notariulu și se indestuleșce cu cortelulu,

D e t e r m i n a t u. Abdicerea dela beneficiulu notariulu și respective ofertulu făcutu in favoarea Asociatiunei, se ia la cunoscintia cu multiamita.

236. Se face cunoscuta cumca Ilustritatea Sea dlu comite supremu Georgiu Pop'a a donatu iarasi bibliotecii Asociatiunei 2 cărți: „Europ'a Sebei“ și „A Herczeg Eszterházi vagyón kezelese.“

D e t e r m i n a t u. Se ia la cunoscintia cu multiamita, și se predau bibliotecariulu.

237. D. Octaviu Baritiu pofesorulu gimnasialu in Naseudu donedia Asociatiunei unu esemplariu tipăritu din elaboratulu seu „gramatic'a limbei magiare.“

D e t e r m i n a t u. Cu multiamita luandu-se la cunoscintia se predă bibliotecariulu.

238. D. Ioann Berceanu face cunoscuta morțea lui Georgiu Iloviciu Dr. de drepturi și advocatu in Aradu, și propune a se luă la protocolu.

D e t e r m i n a t u. Protocolarminte se ia la trista cunoscintia.

239. S'a cefitu epistol'a colectantelui din Brasiovu Dlu Ludovicu Romanu, in care cere a fi ascuratu despre primirea acelu 28 fl. v. a. tramisi in 10 Faurariu a. c. și a se publică acei 12 membri din list'a tramisa.

D e t e r m i n a t u. Notariulu i se incredintieza că cercandu starea lucrului, despre cele aflate la tempulu seu sa referedie.

240. D. Lazaru Ionescu cu privire la determinatiunea publicata in 15/27 Sept. 1866 in privintia amanării terminului adunării generale din caus'a epidemiei colerice, carea epidemia inasa acum incetă: propune că terminulu adunării de mai multe ori amanatu sa se defiga pre unu tempu cătu de scurtu.

D e t e r m i n a t u. Terminulu adunării generale pentru anulul curinte se defige nerevocabilu pre 15/27 Sept. și dilele urmatore ale lunei lui decembre, fiindu acestu terminu a se publică cătu de curendu in jurnale, fără aseptarea autenticării acestui protocolu.

241. Totu D. Ionescu că advocatulu Asociatiunei substerne puncte de contractu, care aru fi sa se faca cu D. Sigismundu Borlea in privintia vendiării vici că a unei părți din averea nemiscatōre testata Asociatiunei prin fericitulu Iov'a Crasticiu, — cu 2500 fl. v. a. — spre aprobare.

D e t e r m i n a t u. Se primescu, și se incredintieza dlu advocatu cu inchierea contractului pre lângă condițiunile propuse și anectate la protocolu.

242. Totu d. Ionescu in privintia vendiării casei totu de acestu lasamentu tinatōre, face cunoscutu, cumca s'a imbiatu unu cumperatoriul anume Verner Leopold cu unu ofertu de 3500 fl. v. a. pre lângă depturare in restempu de doi ani, fiindu sum'a atinsa a se împărți și depură in rate deschilinite, și voiesce ofertoriulu de locu a depune o rata de 1000 fl. v. a.

D e t e r m i n a t u. Ofertulu acest'a fatia cu rezultatulu cercărilor făcute in privintia vendiării acestui lasamentu până acum, aflandu-se pentru Asociatiune favoritoriu, — se primesce și D. Lazaru Ionescu se imputernicesce cu compunerea contractului, avendu acel'a a-lu substerne sedintiei pentru aprobare.

Conferatu și autenticatu prin „Conc.“ Iuann G o l d i s i u not. direct.

Brasiovu 30 Novembre 1866.

Diu'a de adi a S. Apostolu A n d r e i u, aniversarea onomastica a Escelentiei Sele Archiepiscopului și Metropolitului nostru A n d r e i u Br. de S i a g u n'a fiindu pentru români ortodoxi din Transilvani'a și Ungari'a o serbare indoita, fu și pentru brasioveni, precum in trecutulu unoru două-dieci de ani, astfelu mai multu in acestu anu o serbare a cărei semne ale simtiemintelor aratau o di de bucuria. Tōte bisericile erau populate de români și române cari audiau servitiulu ddieescu și rugaciunea din genunchi roșita de preoti pentru indelung'a viétia și sanetate a Archipastoriului lor. Dar biseric'a S. Nicolae pelânga poporeni ei cuprindea și unu numeru mai mare că altadata dintre

dd. negot. din cetate; cuprindea corpulu DD. Prof. și înv. nōrmei cu tinerimea scolastica, cari și intr'unira rugaciunile lor lângă ale DD. Protopopi și Preoti cari slujira sobornicesce.

Totu asemenea la doxologia și la rugaciunea din genunchi, care o intonă D. Prot. Iosifu Baracu cătra tatălu cerescu pentru indelungarea aniloru vietii Archipastoriului Andreiu, se intrunira cu totii.—

Dupa finirea santeloru rugaciuni din corpulu negociatoriloru cu alu Eforiei condusi de on. D. Presied. alu Eforiei, Demianu Datco, corpulu Profesoriloru condusu de Prea onor. Domnu Dir. Gavriilu Munteanu și preotimea locala condusa de Pra on. D. Protop. I. Petricu adusera inaintea P. O. D. Prot. I alu Brasiovlui Iosifu Baracu gratulările și urările ce simtira a face Inaltului Archiepiscopu Andreiu cu acea rugare, ca despre acēsta solemnitate și semne de pietate a fiiloru sufletesci din Brasiovu sa incredintieze pre Archiepiscopulu lor.

Lângă acestea trebuie sa impartasiescu și despre simtiemintele poporului celui-laltu. Amu vrutu sa me convingu și despre acēsta, și asiă esndu din biserică amu intrebatu pre unii cari pricepau ce-va, acestea: pentru ce se serbēza acum Sf. Andreiu mai deosebitu că mai inainte, candu sciti, ca nu mergeau scōlele, nu mergeau negociatori, ci eră numai o serbare bisaricēscă? Dloru i-mi respusera: Atunci nu serbam onomastic'a Metropolitului nostru Andreiu; atunci nu erau Institutele care le avemu adi; atunci nu erau fondurile din a căroru productu au studiatu multi Domui de astadi, și asiă și căti-va domni Profesori demni de aici și studiēza și astadi alti tineri de ai nostri; atunci nu erau drepturile de care se bucura români astadi, pentru care multele deputatiuni, cari au stăruiu pentru ele, de cătra Metropolitulu nostru au fostu conduse; vēdi'a lui impunea, primirea și dobendirea rezultatelor sa atribuie și Escelentiei Sele; pentru congresele nationale și la conducerea lor a participatu; la castigarea licentiei pentru infiintarea Asociatiunei literarie din Transilvani'a a staruitu, iara de Presiedinte la acēsta l'a alesu toti români din Ardealu de ambele confessiuni de două ori. Ce arata acēsta? — Apoi atunci mai nainte nu eră vadia bisericii și a preotimei de adi; nu erau drepturile bisericii nēstre recunoscute de o potriua cu ale altoru confessiuni; nu eră Metropolia care intruneste toti fiii, nu erau multele scrieri cărți și opuri bisericesci a căroru autotu este Escelentia Sea Parintele Metropolitu Andreiu, pe care nu le-amu avutu mai nainte. Tōte aceste și alte arata obosintia lui deosebita pentru biserică și natiune și tōte acestea pentru cine le-a făcutu, ca *denoula audimu ca n'are noi rudenii*. Acēsta le-au făcutu pentru români și asiă și pentru noi. Dēca nu ostenea Esc. Sea ci stēta lângă ale bisericii că unu altu Episcopu seu că unulu din Romani'a, totu eră in pretiulu seu. Asiă facendu mai multu mai deosebite ostentatie aceste suntu niscă merite care producu adeveratulu impulsu pentru aretarea simtiemintelor nōstre candu ni se da ocașiune. Astfelu cum amu manifestă acea „ce ne simtīmu indatorati? Avemu fii și facemu ce putem pentru ei, deci, au nu li s'aru cuveni lor sa ne arete semne de stima pentru acestea? Ba da, deci dara astfelu felicitarāmu și ne rugarāmu și noi bunului Ddieu că sa-i indelungēscă anii vietii sele cu putere și sanetate pentru că sa pōta lucrā cu cei alti barbati ai bisericii și natiunei nōstre până vomu putea ajunge și noi la limanulu doritu, pentru care mai avemu lipsa de barbati deosebiti, cu vadia, cu diplomatia, curagiosi și cu tactica. Eata pentru ce i urāmu noi multi fericiti ani!

Brasiovu 1/13 Nov. 1866. Eri pre la 4 ore dupa prāndiu sosi aici Ilustritatea Sea Comitēle natiunei sasesci pentru a asistā la alegerea posturiloru vacante de senatori și centumviri. Venirea Ilustritatei Sele, a fostu companiata de căte-va trasuri ale capeteniiloru de aici, cari-lu intempinara, și preste 20 de calareti sasesti cu stindarde cari mergeau inaintea și in giurulu trasurei sele. Dupa sosire tōte bransiele i-au făcutu curtenirea de bine venire. Astfelu și din partea corpului negociatoriloru români intrunitu cu preotimea-lu bine ventā D. Prot. Ios. Baracu că conductoriu. Cu acēsta ocașiune i se admanuā o petitiune a cetătienuiloru și a districtului providiuta cu trei sute subscrieri. Prin acēsta reclaman drepturile lor, cari nu s'au observatu de atāt'a tempu și nici la an. 1861 pentru care s'au inaintatu recursu la I. Curte reg., pentruca 10 mii români orasieni dintre cari 200 au ajutat prin negociu vadi'a și prosperarea orasiului, 40 mii de români din cercu (fără Branu) fatia cu Sasi cari suntu totu atāt'i și au mai totu centumviratulu din ōmenii sei, toti senatori și toti Amploiatii subalterni și pentru români s'a fostu induratu numai cu unu Senatoru și cu unu Secretariu. Acum sa se ia mesurile dreptatei, alegandū popōrele și natiunile dupa numerulu lor pre Amploiatii sei și nu indurarea unoru bețrāni condusi de altii. Cam in sensulu acēsta și mai multe cuprindea atāt'u recursulu catu și cererea de astadata inaintata. Acēsta mai avu lângă ea și list'a barbatiloru demni pentru centumviratu și senatu.

Dupa admanuarea acestoru și dupa espressiuni potrivite cu care s'a bineventatu Ilustritatea Sea, le-a respunsu romāniloru, cum

audit, ca va stărui pentru a se puté impartăsi și din barbatii națiunii române la locurile ce se completéza acum, națiunea româna e recunoscuta de egal indreptătită cu celelalte națiuni din Transilvania, pentru acéști'a Universitatea sasésca s'a dechiarat mai înainte și a recunoscut ca punctele regulative nu-su corespundietóre, insa tempulu n'a concesu sa se inlocuiesca cu alte. Eu inse voi recomandá dreplele cereri Centumviratului Vederemo, dar la Sibiu mi se pare, ca a cam octroatu nu s'a tiutu de acelea care a ingráditu numai pre Sasi. — Faca ce va déca voru iubire între națiuni și nu ura.

Principatele române unite.

Prim'a siedintia publica de, Vineri a adunării legislative a fostu vijeliósa, pentruca, cu inceputulu cetirei relatiunei date de cátra raportatorii sectiunilor despre validitatea alegerilor, cadea și numele dlui Michailu Cogalnicénu cá deputatu alu colegiului II din jud. Covurlui. O propunere cu cinci semnături pentru espulsiunea dlui Cogalnicénu s'a ivitu la tribuna, și tóte ilustratiunile oratorice din acésta adunare, și putemu díce din tíer'a nóstra, s'au intrecutu pre onórea a sustiné pre ministrulu lui $\frac{2}{14}$ Maiu, pre ministrulu principiului improprietáreii sateniloru și alu votulu universale. Intre cei mai insemnati au fostu: d. Costaforu, d. Basile Boerescu, d. Petru Gradisténu, d. D. Tacu, și in fine d. Nicolae Ionescu care a pusu atátu de putina lealitate in aperarea ce a fácutu ministrulu din cea mai gloriósa epoca a Romaniei, incátu a coboritu dreptulu la clementia și superbulu la umilitia. Tóte aceste aperári se voru vedé mai la vale in procesele verbali.

Noi nu putemu spune alta lectoriloru nostri decátu ca toti acesti mari oratori, tóte aceste ilustratiuni nationali suntu asiediate in centru, cere a inceputu, din prim'a siedintia, a luá unu aspectu gravu și seriosu, și a cáruí devisa pare a fi: Carolu I și constitutiunea actuala, astfelu precum se afla ea astadi, fára cea mai mica modificare decátu dupa lungi matore studie.

Onorabili deputati semnatori ai propunerei de espulsiunea dlui Cogalnicénu si-au retrasu propunerea, și cu acéști'a oratorii ce mai erau inscriși spre combaterea propunerei au renuniatu a mai vorbi.

D. Cogalnicénu ceruse cuventulu pentru a dóu'a óra cá sa se apere contr'a sustinerei ce-i facuse d. Ionescu, dara camer'a tóta in picióre, dupa acésta invingere, a fostu cu neputintia a se mai reasiedia spre a ascultá pre marele oratore a verbí in caus'a sea; și a remasu sa ia cuventulu a dóu'a dí.

Eri Sambata, s'a inceputu siedintia prin câte va vorbo bine díse și bine simtite de toti ale dlui Cogalnicénu. Tribunele erau pline de unu publicu inteligente care se asceptá la o alta vijelia candu va veni proclamarea deputatulu tieraniloru din Vlasca. D. raportoru alu sectiunei VIII aretandu ca nici o abatere dela lege, nici o calcare de forma, nici o necuviintia nu s'a fácutu la alegerea dlui Boliacu, d. presiedinte l'a proclamatu deputatu alu colegiului IV din jud. Vlasca, fára cá dlui sa fia in sala, și tóte tribunele, mai tóta camer'a putemu díce, au fácutu o esplosiune de aplause, dupa care indata s'au si desiertatu tribunele de mai multu de jumetate din publiculu care se vedea atrasu de interesulu a vedé ce se va intemplá candu se va proclamá de deputatu d. Boliacu.

Atátu d. Cogalnicénu cátu și d. Boliacu s'au asiediatu amendoi in centru.

Dupa acéști'a s'au urmatu desbateri asupr'a alegerei altoru dni deputati.

Constatámu ca pâna eri s'au proclamatu numai vre-o 15 deputati din caus'a multoru discussiuni cari se totu provóca și chiaru fára cause.

Putemu asigurá chiaru, ca majoritatea in acésta adunare legislativa va fi a centrulu.

„Tromp. Carp.“

Varietáti.

** C. R. corpulu de oficii, din garnison'a de aici (Sibiú), pentru de a aduce oresi care vietate in viati'a cea dealtmintrea destulu de monotana din Sibiú, au ingrijitu, c'a muzicele militari sa concertese in fiecare Sambata, incepandu dela 7. óre seara, in sala dela „imperatulu Romanilor.“ Precatu scimu la aceste concerte militare suntu invitati notablii Sibieni fara deosebire de nationalitate.

Atheneulu románu.

Primindu in tempulu mai din urma dóua brosiuri din „Revist'a mensuala“ a Atheneulu románu din Bucuresci, un'a din lun'a lui Iuniu, eara cealalta din lun'u lui Augusto a. c. ne luámu libertate a impartasi o. p. dupa cele ce amu aflatu intr'ensele, urmatórele:

Scopulu acestei societáti, carea pórtá numele de Atheneulu románu, este: 1) A-si immulti cunoscintiele prin lecturi, prin discutii, prin placide și consciéntióse investigatii asupr'a sciintiei și adevérlui; 2) A propagá aceste cunoscintie prin brosiuri, prin jurnale și publicatiuni periodice, prin lecturi și cursuri publice.

Ide'a cea sublima din carea au esitu Atheneulu și carea lu va

dominá ne'ncetatu suntu cuvintele renumitulu scriitoriu italianu Balbo, cu cari cautá sa destépte patriotismulu Italiei și sa prepare destéptarea libertátei: „Sa fimu luminati și virtuosu, de voimú a deveni și remané liberi.“ Cáci díce Revist'a mensuale — „avenimentulu realu și definitivu alu democratiei și libertátei nu este, nu póte fi posibilu intr'unu statú, unde instructi'a și moralitatea nu apare decátu ici colea in unele clase ale societátei.

„Unu poporu carele nu este luminatu și virtuosu, nu se póte guverná prin elu insusi și nu póte deveni, séu de devine unu momentu, nu póte remané multu tempu liberu. Istori'a intréga a umanitátei ne demústrá adevérlu acéști'a.

„Societatea e condusa de convictiunea cea mai tare și mai scumpa, cumca tóte aspiratiunile generóse ale unei națiuni se voru realisá un'a dupa alt'a, déca va apucá cu o tenacitate convinsa și cu o energia nestramutata calea, carea conduce la lumina și virtute, la desvoltarea inteligintiei și la inobilarea inimei, și cu fiecare pasu, ce-lu face poporulu in instructie și educatie, e unu pasu care-lu apropie de libertate și justitia.

„Petrunsi de aceste adevéru mai multi dintre actualii membrii ai Atheneulu inca dela inceputulu anulu 1865, mai înainte de a se organisá in societate se intielesera pentru a se sili a dá aventulu unei miscári intelectuale mai intime in societatea romána, pentru a incepe in capitala și apoi a le propagá in tóta tíer'a lecturi publice, și la 28 Ianuariu 1865 anulu din trensii (Dlu Aurelianu) inaugurá aceste lecturi in sal'a cea mare e ministeriulu instructiei publice inaintea unui numerosu și distinsu auditoriu.

„Acestea lecturi se continuara tóta érn'a cu unu succesu din ce in ce crecandu; In ele se manifestá mai cu sema idea: 1. A inspirá unu amoru convinsu și inteligentu alu nationalitátei române prin studiulu faptelor glorióse ale istoriei patriei; 2). A face apelu cátra fameie, pentru de a veni sa-si dea contingentulu seu de ajutoriu și de impulsu Romániloru in restaurati'a loru morala.

„In tomn'a viitóre, candu fu a se reincepe lecturile publice, se realisá ide'a, de a se organisá societatea „Atheneulu románu.“ La cei cari facusera lecturi publice anulu precedentu sa adaugara și alte persóne de diverse specialitáti. Statutele Atheneulu fura discutate și adoptate. Societatea fu instituita și se admise trei sectiuni in sinulu ei:

I. sectiunea sciintieloru naturale, fisice și matematice.

II. Sectiunea sciintieloru morali și politice.

III. Sectiunea de literatura și bellearte.

Fia-care sectiune — si are presiedintele séu și oficialii sei dupa specie si tine adunare candu afla de bine. Tóte trei sectiunile insa forméza o societate gnerala sub unu presiedinte, o societate carea si are statutele sele carea sa intr'unescé odata pre luna in seantia generala si a cárei scopu este, a propagá lumin'a sciintiei, artei si literaturéi in tíera si între poporu si asiá alu ferici.“

** (Feliurimi). Unu compartimentu alu spitalulu Colti'a, in care sa cuprindeau salele de disectiuni și autopsia, cabinetulu Dlui Dr. Copernitzki, in care erá o multime de piese fórté frumóse preparate pentru Muzeu, Amfiteatrulu, etc., au arsu cu totulu in nóptea trecuta. Nu se scie caus'a acestui incendiu, din norocire acestu compartimentu erá asicuratú. — Fabric'a de prafu (lánga Ploiesci), este in ajunulu de a luá o desvoltare mare, proportionata cu nevoile de astadi. O comissiune compusa de dnii Herkt, locotenentu colonelu de artilerie, Dabija, capitanu de artilerie, Berendeiu capitanu de geniu, Arionu, capitanu de artilerie și Iorcénu, ingineriu civilu, fusese chiemata a se pronuocia asupr'a planulu acestei fabrici menita a dá 100,000 chilograme prafu pre anu, lucratu de D. Berthonu, ingineru militariu. Intr'acéști'a luandu se dreptu motoru aburulu, si comissi'a opinandu ca motorulu-apa, trasu din Prahov'a, aru puté costá mai putinu, o nóua comissiune a fostu numita, care sa mérga pe terámu sa studiedie lucrárele ce suntu de fácutu, spre a se puté intrebuintá in fabricarea prafulu motorulu-apa. si déca cheltuiiele ce aceste necesitá, in adevéru suntu mai mici, si bineficiulu totu acelasi. Comissiunea acéști'a, care a si plecatu la Targusioru, se compune din dnii Dabija, capitanu de artilerie Peiu, capitanu de geniu, Pasti'a, locotenentu de artilerie si Iorcenu, ingineriu civilu.

„Rom.“

Nr. 44—1

Edictu.

Elisavet'a lui Nicolae Zernescu din Magura, legiuit'a sotia a lui Teodoru Rasiánu din Sirne, care de doi ani a parasitu cu necredintia pre legiutulu seu barbatu — se provóca prin acéști'a in terminu de unu anu dela datulu de josu, a se infatisá cu apat'a mai sicuru inaintea subscrisulu Scaunu Protopopescu, cáci la din contra — procesulu matrimonialu asupr'a-i pornitu — se va decide si in absentia ei, in sensulu SS. canóne bisericesci. Dela Scaunulu Protopopescu alu Branului. Zernesci 1 Oct. 1866.

I. Metianu, Protopopu.